1676

Staatssecretaris van Buitenlandse Zaken (Blom) aan hoge commissaris te Djakarta (Lamping), 20 okt. 1950

Voor Lamping persoonlijk, mede namens Van Maarseveen. Referte Uw telegram SP 58.

Terwijl aanvankelijk uit ook aan U gezonden rapporten van Van Roijen, Von Balluseck en Hasselman in combinatie met door U gerapporteerde gesprekken moest worden geconcludeerd, dat van steun aan UNCI niets zou komen, wezen later ontvangen berichten van Washington en New York op een iets gunstiger tendenz. Weliswaar bleven Amerika en Australië zeer huiverig gestemd t.a.v. inschakeling der VR, doch men leek bereid te blijven streven naar vreedzame oplossing mits hieruit geen toespitsing van Ned. Indon. controverse ontstaat. Scott van State Dept. deelde mede, dat Amerikaanse Regering gedurende weekend op Indon. Reg. beroep had gedaan om een 'conciliatory gesture' te maken. Voorzover UNCI-initiatief betrof, was antwoord RI volkomen negatief. Cochran had geringe hoop dat Indon. Reg. nog bereid zou zijn tot zelfstandig gebaar tegenover Ambon. Deze hoop vindt enige steun in Von Ballusecks mededeling van 19 dezer dat Palar hem zeide dat Indon. Reg. volgens laatste berichten Ambonzaak 'thans wat kalmer aan wilde spelen'. Volgens Scott weigerde Austin geenszins onderwerp op agenda te plaatsen, hij had dit niet gedaan omdat agenda voor lopende en volgende week reeds zeer vol was. Bij behandeling in VR rekende Scott op tegenwerking der Russen, terwijl houding China en Egypte onzeker was. Naar mij voorkomt kan, indien Amerika wil steunen, slechts gehoopt worden op steun behalve van Amerika, van Cuba, Ecuador, Noorwegen en Frankrijk. Daarmede is onbereikbaar wat Scott als gunstigste mogelijkheid stelde, n.l. een statement van voorzitter VR, waarin samengevat worden de verklaringen van minstens 7 leden welke UNCI steunen. Von Balluseck vernam van Amerikaanse en Australische gedelegeerden, dat zij voornemens waren gezamenlijk bij Palar op ernst van situatie te wijzen, terwijl Hood volgens Spender instructie had om pressie op Djakarta uitoefenen. Franse gedelegeerde zou Austin wijzen op grote bezwaren wanneer er na UNCI-rapport niets zou gebeuren. Von Balluseck en Van Roijen deelde ik mede alle pogingen toe te juichen welke er op gericht zijn om Indon. Reg. langs diplomatieke weg te bewegen tot aanvaarding vreedzame oplossing al dan niet met behulp van UNCI en tot staking der militaire actie tegen Ambon. Inmiddels moet getracht worden om daarvoor mogelijk toegankelijke leden tot steun UNCI bewegen omdat Ned. Reg. zich niet kan veroorloven al ware het slechts tegenover publieke opinie, in te stemmen met afzien behandeling UNCI-rapport in VR. Aan Washington en New York werd voorts medegedeeld dat het van belang blijft om gedachte te steunen, dat VR zich niet veroorloven kan haar eigen orgaan in discrediet te brengen door het steun onthouden. Het lijdt geen twijfel dat bij buiten behandeling laten van UNCI-rapport of ongunstig verloop behandeling in VR UNCI aan gezag zal inboeten en dus vermoedelijk ook minder geneigd zal zijn om inzake Ambonese militairen op Java krachtig standpunt in te nemen, zulks tot onze schade. U stelt in Uw SP 58 voorts, dat de RI in dat geval zal menen dat zich inzake NG-affaire geheel nieuwe perspectieven openen. Erkend wordt, dat Indon zelfvertrouwen door eventueel succes t.o.v. Ambon zal toenemen en vrees voor internationale bemoeienis met NG welke bij behandeling Regeringsverklaring in RI-parlement nog duidelijk bleek, zal afnemen. NG-affaire ligt echter geheel anders,

1. omdat Indonesië als aanklager initiatief zou moeten nemen of doen nemen voor behandeling op internationaal niveau; het botst dan zelf op tegen de bezwaren, welke bij vele landen nu worden geuit tegen het behandelen van zaken welke conflict tussen Oost en West manifesteren en heeft dan niet meer het voordeel wat het thans heeft n.l. dat het zich kan beroepen op 'interne aangelegenheden'. Reeds hierdoor ligt NG-kwestie voor Nederland formeel gunstiger.
2. wil mij voorkomen dat Indonesië zich bewust is van vitale Australische belangen bij NG, terwijl India noch Engeland geporteerd schijnen voor een forcering van beslissing gelijk

Kenmerk: Blom 194.
©BuZa, archief BZ, uitgaande codetel. Djakarta 1950
http://resources.huygens.knaw.nl/indonesischebetrekkingen1945-1969/Nederlands-indonesischeBetrekkingen1950-1963/Document/17124

Indonesië nastreeft. Wil Indonesië de NG-affaire met kans op succes op internationaal niveau brengen, dan behoeft het vooral de steun van Amerika. Deze zou Indonesië waarschijnlijk niet krijgen tenzij het zijn neutraliteitspolitiek geheel of ten dele ten gunste van westelijk blok herziet. Voorshands lijkt deze ontwikkeling, gezien de binnenlandse politieke constellatie in Indonesië, onwaarschijnlijk. Ik meen dan ook te mogen verwachten, dat de Indonesische Regering er ook bij voor haar gunstig verloop der Ambonkwestie weinig voor zal voelen harerzijds de NG-affaire op korte termijn op internationaal niveau te brengen.